СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 82. Джерзі Сити, Н. Дж., понеділок, 8-го квітня 1940. No. 82. Jersey City, N. J., Monday, April 8, 1940. VOL. XLVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ОДОБРЕНО ПОЛІТИКУ ГОЛА

ВАШИНГТОН. — Сенат голосами 46 проти 34 затвердив на чергових три роки економічну політику секретаря Кордела Гола, на основі якої федеральний уряд має право заключати з ріжними державами торговельні договори, оперті на свобідним пропорціональним товарообміні. Ця політика Гола мала в Америці багато противників, які твердили, що доплив чужих продуктів до Америки відбирає американським робітникам працю. Гол стояв на становищі, що зате відплив американських продуктів у чужі краї дає американським робітникам працю. Гол також вияснював, що ця політика свобідного міжнародного товарообміну матиме далекойдучі політичні наслідки, головно після закінчення війни. Вона ділатиме успокоююче на людей, твердив Гол. В конгресі дискутовано ту політику впродовж кількох місяців. Писали про неї також багато в пресі. Голоси були досить рівно поділені. Тепер Гол осягнув повну перемогу. Бо в останній хвилині один з сенаторів, що був проти цеї політики, хотів бодай обмежити її до одного року. Але сенат і це відкинув.

ГОЛ БЕРЕТЬСЯ ДО МЕКСИКА.

ВАШИНГТОН. — Секретар Кордел Гол вислав до мексиканського уряду лист, у якім пропонує йому вирішити вже раз справу сконфіскованих американських копален нафти. Цей крок Гола є важний тим, що подібні пропозиції, хоч з боку інших кол, були вже передтим роблені мексиканському президентові Карденасові, але той усе рішуче відмовлявся, кажучи, що це справа внутрішньо мексиканська і не треба для того аж переговорів двох урядів. Коли тепер Гол усетаки вислав таку пропозицію до Мексика, то догадуються, що він рішений таки цю справу якось вияснити. В Мексику тимчасом загальна опінія така, що справа конфіскати американських копалень останеться далі незміненою.

СУДДЯ ВЕЛИТЬ АРЕШТУВАТИ АГЕНТІВ ДАЄСА.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. — Суддя окружного федерального суду, Велш, звелів арештувати двох агентів комітету Даеса, які безправно зробили наїзд на комуністичні кватири в Філядельфії та сконфіскували літературу і ріжні документи. Суддя при тім сказав, що в Америці нікому не вільно робити щось таке, що насилує цивільні права людей. „Толеранції ми потребуємо з всіх сторін", казав суддя. „Ми бачимо, що страшні речі діються довкола нас. Що арештують редакторів за те, що ті обороняють права свободи друку".

ВАШИНГТОН. — Довідавшись про арешт своїх двох агентів, конгресмен Даес висказав обурення на адресу судді Велша та заповів, що звернеться з тою справою до американського народу і спитає його, чи треба боротися з комуністами, чи ні. Комуністи, казав Даес, тільки хочуть користати з прав, які дає американська свободолюбна система, але не хочуть перебирати обовязків, які накладає водночас та сама система.

РОЗПРАВА НАД „ФРОНТІВЦЯМИ".

НЮ ЙОРК. — На політичнім процесі проти 17 членів організації „Християнського Фронту" за здогадну підготову до політичного перевороту в Америці, адвокат підсудних заявив, що вони цілком не хотіли робити перевороту, тільки цілий час вправлялись на те, щоб зробити контрреволюцію, на випадок, як комуністи зчинять переворот. Адвокат говорив, що серед них було таке загальне переконання, що до спроби комуністичного перевороту в Америці таки прийде. А тоді вони малиб унеможливити комуністам переворот. Далі адвокат говорив, що багато „доказів" проти них було сфабриковано двома „провокаторами", що закрались до них. Один з тих „провокаторів" був агентом „Ф.Б.І.", а другий — один із їх власних провідників, Бішоп.

ЗАКИДИ В БІК УРЯДУ.

БОСТОН. — Відомий американський фінансіст, якого дехто тихцем пляную на президентського кандидата в наступних виборах, Вендел Вилкі, сказав, що теперішня економічна депресія і безробіття є творами уряду. Це уряд створив переполох в економічній системі і викликав озлоблення широкого загалу до бизнесу, мовляв, він є головним справником цього нещастя. Переслідування бизнес не годен стануги на ноги і дати всім людям працю так, як це він робив усе передтим, казав Вилкі.

ПОСАДУ БЕРТРАНДА РОСЕЛА ЗЧЕРКНЕНО.

НЮ ЙОРК. — Посадник Ля Гвардія в проекті міського буджету зчеркнув ту професорську посаду в нюйорськім університеті, яку мав мати англійський учений Бертранд Росел, а проти котрого недавно суд видав рішення, що він, з огляду на свої моральні переконання, не надається на державного професора. З цього заключають, що усунення Бертранда Росела з посади має характер постійности.

ЗВОРУШЕННЯ ПРИЧИНОЮ ХВОРІБ.

КЛІВЛЕНД. — На лікарській колегії ствердженo, що душевні зворушення є причиною багатьох тілесних хворіб. Часто ті хвороби появляються тоді, коли чуттєво людина незадоволена та не має обєктів, чи осіб, яких моглаб щиро кохати.

НІМЦІ ПРО НЕВТРАЛЬНИХ

БЕРЛІН. — Німецька преса пише, що аліянти підюджують невтральні держави проти Німеччини на те, щоб їх стрінула доля Польщі.

ПІКЕТИ ПІД ЦИРКОМ

Підчас першого представлення цирку Братів Ринглінг і Барнума й Бейлія в нюйорськім Медисон Сквер Гардені в пятницю вечором під будинком походжали пікети юнії циркових робітників з написами, що заряд цирку їх викинув з роботи. Не зважаючи на пікетування, представлення йшло, як звичайно.

ЗНАЙШОВ СПОСІБ НА МАГНЕТИЧНІ МІНИ

Підкомандант Чарлз Гудів з Королівської маринарки, молодий учений з Виннипегу, став членом Королівського Товариства за свої досліди, але зробили нешкідливими магнетичні міни.

Членство в Королівськім Товаристві є найвища почесть, яку Велика Британія має для учених.

16-ЛІТНЬОГО МУЖА ЗВІЛЬНЕНО

Поставлений перед дитячий суд у Бронксі, Ню Йорк, за передержування в своїм посіданні причандалів до вломів, 16-літній Фредерик МекГовери, перший жонатий чоловік, що був задержаний у дитячому домі поправи, добився звільнення з дому поправи під умовою, що ним заопікуються його родичі.

Він пояснив судові, що, оженившся, не зважаючи на свої 15 років, з 19-літньою дівчиною, він приїхав до Ню Йорку, щоб заробляти на життя для себе й своєї жінки, і тут попав у конфлікти з законом. Він оженився був, видаючися за 21-літнього.

ЗАПОВІДАЮТЬ КЕПСЬКІ ЖНИВА.

БУДАПЕШТ. — Жнива не будуть добрі як у Мадярщині, так і в Румунії. Це вже тепер можна знати. Обидві згадані держави журяться тим настільки, що Німеччина на них натискає і домагається збіжжя, а не буде що вивозити.

СОВЄТИ ПРО СВОЇ ДІЯМАНТИ.

МОСКВА. — Совєтська пресова агенція подає щораз нові вісті, що діямантові розшуки в Уралю дають щораз кращі висліди.

ФРАНЦІЯ ЗАКУПОВУЄ КОНІ В КАНАДІ І ЗЛ. ДЕРЖАВАХ

З Торонта подають 21 березня, що з початком квітня представники французької влади почали скуповувати канадійські чистокровні коні для французької армії. Яке число коней закупить Франція в Канаді, це невідомо. Кінські торговці на сході Канади сподіваються, що Франція дасть замовлення на 2,000 канадійських коней.

У Злучених Державах закуплено для Франції 6,000 коней.

ПОВІТРЯНА КАВАЛЬКАДА НА ВІДКРИТТІ ВИСТАВИ

Одною точкою програми відкриття Світової Вистави в Ню Йорку дня 11. травня буде масовий лет повітрям членок Краєвого Дорадчого Комітету Жіночої Участи, що буде називатися Повітряна Кавалькада.

ДОБИВСЯ РОЗВОДУ ПРОБОЮ КРОВИ

Підчас розправи за розвід, якого домагався від своєї жінки нюйорський трокмен Деній Генесі, адвокати позовника предложили як доказ подружої невірности жінки проби крови батька й дитини подружжя, що народилася в жовтні 1935 року. Три лікарі, з котрих одного іменував суд, другого позовник, а третього пізвана, зізнали згідно на основі розгляду крови, що позовник не міг бути батьком дитини. Суд тоді признав пізваному розвід.

АРЕШТУЮТЬ ЗАЛОГУ „ГРАФА СПЕ"

БУЕНОС АЙРЕС. — Аргентинські власті порішили арештувати всіх офіцирів із знищеного німецького корабля „Графа Спе", а також половину залоги. А то тому, що кілька офіцирів і кілька моряків утекли до Німеччини. Осталі офіцири і моряки не хочуть дати аргентинським властям „слова чести", що не пробуватимуть утікати. Загалом, кажуть, що вони поводяться досить бундючно. Супроти того власті будуть їх трактувати як вязнів.

НЕ ВІЛЬНО НІЧОГО НАЛІПЛЯТИ НА МОНЕТИ

У місті Гюстон, у стейті Тексас, взялися купці розголошувати свої бизнеси, дочіпаючи до видаваних ними при заплаті за товари монет наліпку з відповідними написами. Федеральний суд заборонив таку практику, підтягаючи її під заборонене законом змінювання вигляду монети.

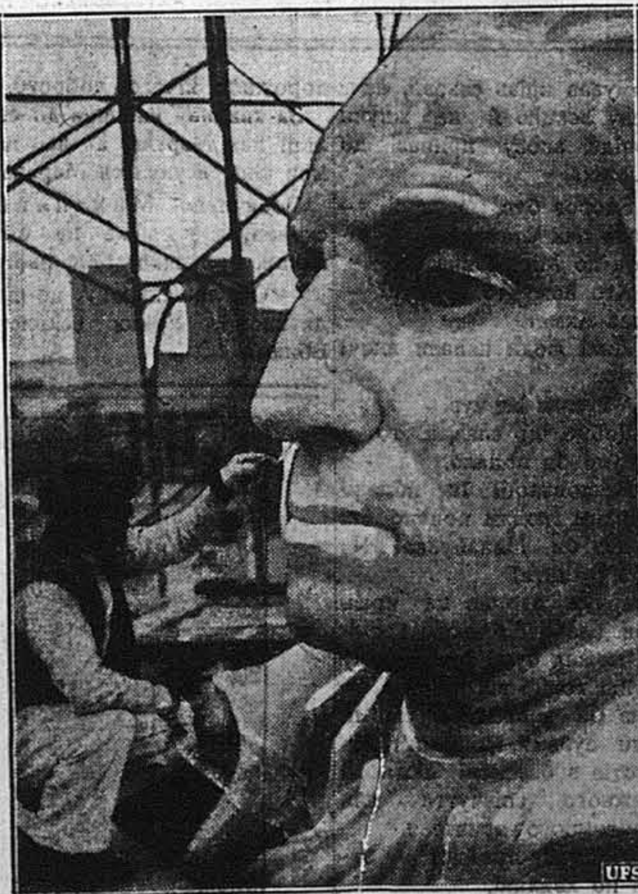
КЛОПОТИ „ВУЙКА СЕМА" З ПЕРЕПИСОМ

Коли вичисловач перепису прийшов до одної муринки в Ст. Луисі, щоб записати її родину, вона відмовила відповідей, поки на переписування її родини не прийде самий Вуйко Сем. Урядовець покликав переписну канцелярію і розповів про свій клопіт. З канцелярії казали сказати муринці, що Вуйко Сем дуже занятий в іншому місці. Вдоволена відповіддю, муринка дала вимагані відповіді.

І ЛЮДИ НЕ ПОТРАПЛЯТЬ ТОГО, ЩО ЩУРІ

Природники Американського Природничого Музею в Ню Йорку демонстрували перед збором учених, яку інтелігенцію мають щурі. Для демонстрації приготовано лябіринт, себто збірник поплутаних ходів. У цьому лябіринті є лиш одна добра дорога, але кількадесять кепських; коли звіря піде на злу дорогу, воно натрапляє на стіну й мусить вертатись. Інтелігенція звіряти проявляється в тому, щоби звірина, зробивши помилку, пішовши на злу дорогу, пізніше цеї помилки не повторяла. Показалося, що щурі научувалися ходити без помилки заплутаними дорогами вже по десятьох до дванайцятьох спробах.

По виході з лябіринту щурові давали в нагороду сухарика й молока. По пробі зо щурами вчені просили приявних людей навчитися ходити по лябіринті. Показалося, що людина теж потребувала приблизно десять проб, щоб ходити лябіринтом без помилки.



ПРИКРАШУЮТЬ ДЛЯ ВИСТАВИ.

Робітник очищує статую Вашингтона на Світовій Виставі в Ню Йорку, приготовляючи її до відкриття вистави, що має відбутися 11. травня.

АЛІЯНТИ ГОТОВІ ВОЮВАТИ З СОВЄТАМИ

ЛОНДОН. — З того, що пише англійська преса, виходить, що як тільки Совєти захочуть осадовитись у Фінляндії й в Скандинавії, аліянти ставитимуть опір. І то навіть тоді, колиб самі скандинавські держави не хотіли воювати. В Англії пишуть виразно про те, що Фінляндія, чи яка інша скандинавська країна, не може стати другою Чехословаччиною. Така постава може означати кінець невтральности скандинавських держав.

УСУНЕНО ВСІХ ЧУЖИНЦІВ З ПОЛЬЩІ.

ПАРИЖ. — На цілій території польського генерал-губернаторства нема вже ніякого чужинецького дипломатичного представництва. Осталися ще тільки італійські торговельні місії. Їм одним дозволила німецька влада оставатися, з осідком у Кракові, де вони сповняють деякі консулярні функції.

ВАРШАВА ПІДУПАДАЄ.

ПАРИЖ. — Давня столиця Польщі зачинає тратити цілковито своє давне значіння. Нацистична влада перенесла центр до Кракова, кажучи, що Варшава є так знищена, що не надається на столицю. А поляки твердять, що перенесення столиці з Варшави до Кракова — це пімста Гітлера на поляках. Варшава є тепер одним з головних провінціяльних міст.

ПРОПАВ, ЯК ПЕС НА ЯРМАРКУ.

КОПЕНГАГЕН. — У Фінляндії дивуються, що сталося з „фінським робітничим урядом", на чолі якого поставила свого часу Москва Оттона Куусінена. Тепер створено вже фінсько-карельську „республику", а про Куусінена нічого не чути. Не диво, що ходять поголоски, що він уже між розстріляними. Ніби за те, що впровадив в блуд совєтський уряд, кажучи, що як Совєти підуть війною на Фінляндію, то цілий фінський нарід стане по їхньому боці.

ДЯКУЮТЬ БОГОВІ, ЩО НІМЕЧЧИНА НЕ НАСТУПАЛА.

ЛОНДОН. — Велика Британія не була готова до війни, як її виповіла Німеччині. Не знати, щоб булоб сталося з Англією, як би так Гітлер був затакував її повною силою впродовж перших сімох місяців. Та, дякувати Богові, Гітлер не використав нагоди. Таке заявив шеф британського генерального штабу, сер Едмунд Айронсайд. Далі казав іще й те, що німецька армія це знаменита машина, але їй бракує старшин з вищою освітою. Ті, що стоять тепер на чолі армії, були в світовій війні найвище сотниками, казав Айронсайд, коли британська армія має тепер на начальних позиціях військових, що були у минулій війні полковниками і генералами. Щодо Росії, то її ґен. Айронсайд не вважає серіозною военною потугою. Каже, що підчас кожної війни був в Росії розклад і голод. Він тільки непевний, що властиво означає теперішня німецька мовчанка. Думає, що це ознака, що там щось не добре.

ВІДСТУПАЮТЬ ВІД ПАЦИФІЗМУ.

ОСЛЬО (Норвегія). — Робітничий уряд Норвеґії, що був досі відомий зо свого пацифізму, змінює своє обличчя. Уже збільшив державний буджет на 50%, а причиною цього є зброєння. Ніби готується до війни. Проти кого? Це можна пізнати по заяві міністра заграничних справ, котрий сказав, що Норвеґія ніколи не піде війною проти Англії з ідеольоґічних і економічних причин.

ІТАЛІЯ ДЕНЕРВУЄТЬСЯ.

РИМ. — Нема в італійській пресі того спокою, що його можна було досі завважити. Британська блькада Німеччини зачинає притискати Італію і змушує її здеклярувати своє становище. З того, що тепер пишеться, можнаб судити, що Італія незадоволена з Англії й Франції. А що взиваеться населення бути готовим приняти найгірше, то можна вносити, що Італія готова піти евентуально разом з Німеччиною. Одно певне, що політична ситуація дуже напружена та що йдуть дальші, тепер дуже гарячкові военні приготування.

НІМЕЦЬКА ФІЛЬМА ПРО ВІЙНУ В ПОЛЬЩІ.

БЕРЛІН.— Показувано перший раз велику фільму, якої образи знимано підчас военної кампанії в Польщі. Найкращі знимки це ті, що представляють бомбардування Варшави. Кажуть, що фотографії дуже добрі. При їх зниманні згинули кілька вояків. Ту фільму показують тепер також в Італії, покищо тільки для урядових і військових кол. Таке саме є в Румунії, Мадярщині і Югославії. Фільма має переконати уряди чужих держав про силу німецької повітряної флоти, бо біля неї обертається головна акція. Фільма представляє страшне знищення і, як пише італійський кореспондент, мимоволі викликує попри подив для німецької сили співчуття для знищених, себто для Польщі.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед подавою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

„ДУХ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО"

Так звучить заголовок одної із статтей, що їх тепер містить у нюйорській польській ґазеті „Нови Свят" американець польського роду, Артур Л. Вальдо. Цикль статтей затитулований „Червоні банкроти в Польщі". Вальдо, що є польським журналістом, описує як наочний свідок свої враження з того часу, як Польща тратила західньо-українські землі і як ті землі переходили під владу „червоних банкротів"-большевиків. Сам він переживав ті, як він їх називає, страшні й траґічні хвилі на західньо-українських землях, між іншим на Волині, в місті Луцьку. Автор, як можна вносити з того, що пише, має таке знання про український нарід і його відношення до Польщі, яке міг набути з польської преси, з польських підручників історії і з повістей Сенкевича. Тому підходить до польсько-українського конфлікту з польським способом думання, хоч пробує тут і там дати до зрозуміння, що він таки виріс на американській землі, під американським прапором свободи і толеранції.

Автор надав свому описові поетично-траґічну форму. Те, що ділялось по українських селах підчас недавного розвалу Польщі, є для нього „духом Хмельницького", але таким, яким бачив його Сенкевич. Він твердить, що західньо-українська людність поставилась у рішальнім моменті до Польщі цілком ворожо й поступала з поляками, як за часів Хмельниччини чи гайдамаччини. Вона, каже він, нападала на поляків-утікачів, грабувала їх і мордувала. По селах, пише він, ділялися страшні речі. „З малих українських (автор всеще уживає слова „руські"!) хат розносилися ночами страшні благання помочи. Мішалися з собою дві храпливі мови, польська й українська, мордованого й мордуючого. В українських лісах даремно благано помочи польською мовою". Згадує Вальдо ще й за тих польських утікачів, що прибули з Познаня чи Ґдині над Буг і думали, що є на польській землі, де їм не грозить ніяка небезпека, а були „витяті в пень, до останньої людини, до останньої дитини". Автор твердить, що теж бачив, як „обильно лилася польська кров по дворах і кресових осадах, по дорогах і українських лісах"... І зазначує, що „дні 18, 19 і 20 вересня, то кріваві і тяжкі до змиття плями на совісті Русі на совісті України". Та трохи дальше додає від себе, як поляка, таке: „Не хочу тебе судити, духу Хмельницького, бо я сам не без вини".

Не хочемо перечити тому, що Вальдо передає. Про те, що ділялось тоді, знаємо теж і ми з опублікованих соток листів, що надійшли до Америки з українських сіл, що тоді були під Польщею. І маємо фотоґрафії порозстрілюваних, помордованих молодих українських хлопців, що їм порозрізувано черева, накидаючи там каміння, пороху, чи вливаючи бензини... Маємо фотоґрафії тих, що, сковані кільчастим дротом, були закопувані напів живі до гробу... А те, що український нарід піде проти Польщі, було відомо кожному в світі, хто хотів прислухуватись хочби до того, що ми з Америки писали, коли друкували монументальні документи про звірську польську „пацифікацію", кольонізацію, нищення церков і шибениці, на яких повисли Білас, Данилишин і інші. На такому тлі зроджувався дух пімсти у минулому. Чиж тепер могло бути інакше?

КОЛГОСПИ В УКРАЇНІ

Злиття Східніх і Західніх Земель України носить лише формальний характер. Кордон на Збручі продовжує фактично існувати й далі, бо без спеціяльного дозволу радянської влади ні мешканцям Західніх Земель України не вільно їхати на Землі Східньої України, ні навпаки.

Тимчасом спостерігається великий рух ріжних делеґацій, орґанізованих, само собою зрозуміло, орґанами радянської влади.

8-го лютого в Києві відбулася нарада передовиків сільського господарства УРСР. На цю нараду привезли також і дуже численну делеґацію з Західніх Земель України, де тепер інтенсивно підготовляють ґрунт до орґанізації колгоспів.

Само собою зрозуміло, що, виїжджаючи з Києва, делеґація вмістила у Київських „Вістях" (ч. 41 з 20. лютого 1940 р.) листа до товариша М. С. Хрущова.

Підписали цей лист: від делеґації львівської области — М. Кушнір, І. Кравець та А. Гайдачук; від делеґації тернопільської области — С. Мотурняк, І. Гарматюк та Р. Мамчин; від делеґації дрогобицької области — Ю. Вовчик, С. Чуба та М. Тарапацький; від делеґації станиславівської области — Д. Шурик, І. Костишин та М. Сас; від делеґації волинської области — М. Крайц, В. Боднарчук та А. Шишко і від делеґації ровенської области — В. Бортник, О. Табор, Ф. Дячук та І. Максимець.

Всі атрибути радянської чемности в листі збережені повністю, бо починається лист словами: „Дорогий Микита Серґійович", а кінчається: „Хай живе наш рідний батько товариш Сталін" і „Бувайте здорові, Микита Серґійович — вірний соратник великого Сталіна".

А в самому листі ця делеґація, між іншим, пише:

„Єдиний шлях до щастя для нас, селян Західніх Областей, це той шлях, яким ідуть колгоспники... Запевняємо Вас, Микита Серґійович, що ми тепер усі, як один, станемо орґанізаторами і в себе щасливого колгоспного життя"...

Як виглядає в дійсності „щасливе комгоспне життя", про це авторитетні відомости (очевидячки неперебільшені) знаходимо в московській ґазеті „Правда" (ч. 35 з 5-го лютого 1940 року), в редакційній статті, що називається: „Про колхозного коня".

Отже в цій статті читаємо:

„Колгоспи" орловської области забезпечені возами менше ніж наполовину, а в низці районів і того гірше. Також сама неувага й до кінського інвентаря. Сіялки, лобогрійки, плуги, борони не репаруються, та їх і нема де репарувати: нема майстерень.

„До чого дійшла неувага до коня, можна бачити хочаб з того, що ні в одному районському центрі не існує кузні. Сюди, звичайно, дуже часто приїздять не тільки керовники колгоспів, але й багато звичайних колгоспників. А підкувати коня їм нема де.

„Також самі недостатки мають місце у багатьох колгоспах інших областей та країв. Не бережуть коней у майнському районі, куйбишовської области. Тут за останні три місяці здохло коло ста коней. Відсутність конюшень, нестаність персоналу, що доглядає за кіньми, урівнилівка щодо оплати конюхів — все це згубно відбивається на стані коневодства у колгоспах. Така жалюгідна картина. Таке невідповідне відношення до коня, на жаль, каже большевицький офіціоз „Правда", є явищем поширеним".

На нараді передовиків сільського господарства УРСР, що відбулася в Києві 8-го лютого, з великою доповіддю виступив тов. Хрущов.

Він говорив „Про підсумки 1939-го сільско-господарського року та про завдання на 1940-вий рік".

Промову цю, очевидячки після суворої цензури, надрукували київські „Вісті" аж на 12-тий день — лише 20-го лютого.

Подаємо з неї деякі уривки:

„На фоні кращої орґанізації збирання по УРСР у нас у деяких областях збирання проходило не зовсім добре. По збиранню, я вважаю, слабо йшла Запорізька область".

„Ось ми говоримо — краще посіяли, ніж у 1938 році, але це стосується не до всіх областей. Відставали, наприклад, в сівбі харківська, полтавська, сумська і нарешті кіровоградська область. Ось власно ці чотири області не йшли в ногу з усіми областями України, а трохи тягнули їх назад.

„Товариші, яб сказав, що директори МТС (Моторно-Тракторних Стацій. — Примітка „Українтаг") і районні радянські і партійні орґанізації слабувато займаються комбайнерами. Коли йде набір на курси, цих людей добре не перевіряють, тоді як комбайнери — це такі люди, яких повинні обовязково знати всі начальники ЗВ і в першу чергу і дуже добре повинні знати директори МТС, тому, що комбайнери вирішують справу збирання.

„А що в нас виходить? Коли він курс пройде, пройде пів року часу, затратимо гроші і, головне, втратимо час, тоді ми говоримо, що цей комбайнер не годиться, треба його замінити, а замінити його вже ніким, і тому, як би він не був погано підготований, доводиться його допускати до збирання.

„Ставлення у нас до трав іще погане. До такого висновку я прийшов, коли бачив, як у нас збирають люцерну. Це я бачив у Запоріжжі, в одному радгоспі.

(Голос: Радгосп імени Сталіна).

„Вірно, це було в радгоспі імени Сталіна. Прямо треба сказати, недостойні вони такого виокого імени тому, що вони погано хазяйнують по люцерні. Поїхав я на поле, подивився, дощі саме перепали. Люцерна вся попліснявіла і слизом вкрилася. Вона зґоріла, а цеж золото.

„Я бачив також погане ставлення до збирання кормових культур і на інших полях, зокрема в київській і в харківській області.

„Чому в нас так заведено: як що хто украде маленьке порося — за це судять, вважають це державним злочином, вважають це злочином перед громадскістю, і це правильно, але ось як що гноять сто разів більші по вартості цінності, наприклад, конюшину, люцерну і сіно, то це вважають недоглядом, а не злочином. На мою думку, це неправильно.

„У нас не вистарчає капусти і малувато іншої городини.

„У нас є колгоспи, у яких не було ні одного коровячого хвоста на фармі. (Сміх: а чоботи вони теж хочуть мати. Без чобіт не підеш".) — (УКРАЇНТАГ).

ДУМАЮТЬ ПРО ПОВОЄННІ ЧАСИ

У західній Канаді виголошував недавно федеральний міністер Й. Дж. Ґардінер промови, в яких упоминав фармерів, щоб користали з воєнного часу і більшого попиту на збіжжя й інші фармерські продукти і з вищих цін в такий спосіб, щоб закріплювали свій стан посідання. Радив не думати надто про збільшення посідання, головно землі, і не робити довгів на поширення господарств.

Якщо ця рада є добра для фармерів, то є вона теж добра і для інших підприємств. Бизнесмени, що журились літами з причини поганого бизнесу, знайдуть тепер нагоду в збільшеній торговлі поправити своє положення. Правильніше заняття і можливо вища платня вможливлять також і второпним та передбачуючим заробітникам станути, як то кажуть, на ноги і заощадити собі трохи грошей на лиху годину. Бо треба мати на увазі, що війна не буде вічно тривати і коли вона скінчиться, наступить сильна реакція. Воєнні промисли позамикають, а люди повернуться усюди до мирових занять. Теж і наплив грошей від уряду закінчиться. Ось тому розумні люди повинні думати у воєнних часах про повоєнні обставини і завчасу до них приготовлюватися.

Коли попередня війна в 1918 р. скінчилась, мир застав фармерів, фабрикантів і торговців у тисячах випадків цілком не приготованих до цього. І були обдовжені, бо не думали про повоєнні часи. Фармери понакуплювали фарм на кредит, а купці товарів. Та тим разом так не повинно бути. Ніхто не повинен бути задовжений, а кожний повинен мати заощаджені гроші на ту хвилю, коли наступить застій у продукції, торговлі та запотребуванні рук до праці.

Ось таке пишуть тепер у Канаді всі більші ґазети. Те саме говорять теж розумніші і більш досвідчені люди та вчені економісти.

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ТЕРОР

Большевицька політика на окупованих Західніх Українських Землях міняється, як зрештою вона мінялася за цілий час у Великій Україні. На початку вони трималися дуже з резервою, щоб, очевидно, не дразнити українського населення своїми драстичними антисоціяльними актами.

Була ще інша справа, яка диктувала большевикам обережний курс у Західній Україні: війна в Фінляндії.

Але по закінченні війни, хочби й з такою великою стратою свого престіжу, Совєти нагло підняли голову на окупованих ними українських землях.

Про це пише кореспондент Дж. Г. Бейрд з Вашинґтону таке:

„Правдива „хвиля терору", який можна порівняти тільки до того, що наступив після большевицької революції в 1917 р. в Росії, опанувала східні терени бушої Польщі. Терором кермують, як подають достовірні звідомлення, московські офіціяльні чинники.

„Такий є посилений терор, як доносять, що значне число жидів було схоплено в намаганні втекти до німецької секції бувшої Польщі, волівчи знести всі наслідки небезпеки від антисемітського націзму, ніж жити під пануванням ГПУ.

„Тому, що в Совєтах існує цензура преси, як також тому, що чужинним кореспондентам заборонено вїжджати на терени бувшої Польщі, зовнішній світ дуже мало знає про події під СССР.

„Звідомлення про червоний терор приносять утікачі, які по втечі зложили свої зізнання перед американськими компетентними чинниками в інших европейських столицях.

Українське повстання.

„Поляки, як донесли втікачі, потерпіли подвійну чистку після здушення їх держави німецькими й московськими арміями минулої осени.

„Насамперед вибухло повстання українських націоналістів проти них, бо вони (українці) думали, що під Совєтами зможуть осягнути своє „говм рул". Багато (поляків) було вбитих у цій громадянській війні.

„Опісля прийшла московська тайна поліція, яка вчинила „крівавий купіль" для поляків та українців. Згідно з тими донесеннями, ГПУ мордує не тільки польських аристократів, але також українських націоналістичних лідерів".

Оттак пише американський кореспондент з Вашингтону на основі звідомлень, одержаних офіціяльними представниками Злучених Держав Америки в Европі, а знаємо, що вашинґтонський уряд відноситься до таких справ дуже обережно. Та для українського читача не треба багато арґументів у цій справі; з листів, які ще приходять із Західньої України, видно, що не гаразд там діється. Депортації, засуди та потаємне зникання людей ночами — це буденні явища. Ніхто не знає, де діваються активні працівники сіл та міст. Хмари московської поліції перебушовують усі закутини, перетрясають мишачі діри за „ворогами народу", „буржуазними націоналістами-шкідниками". Знаємо також, кого вони зачисляють до цеї катеґорії людей: всіх українців!

Неначе в калейдоскопі, крутиться фільма горя українського народу. Та й тому лиху, хоч по тяжких і великих жертвах, прийде кінець.

Микола Голубець.

ЖОВТІ ВОДИ

Історичний роман.

(16).

Виходило, що коли вони вже полягали спати, хтось розвалив двері й викресавши вогню, почав одних стручувати, а других нагаєм заганяти до отвореного льоху. Несподіванка й переляк не дали жінкам отямитися, а коли сміливіші підняли крик і пробували опертися, побачили, що в пекарні не один чоловік, а цілий десяток людей з нагаями та ятаганами в руках. Дехто з дівчат показував синці від нагаїв, в декого показалася й свіжа кров.

Панове Мартин і Станислав слухали й шарпали з досади вуса. Маряна, повернувши до них бліде обличчя, теж слухала з широко розкритими очима.

Пан Станислав підійшов до неї.

— Якже ви, паніматко? Прийшли вже до себе?

— Кращеб не прихотила! — ледви вистогнала Маряна й пробувала рушити рукою.

З подвіря вбігли дівчата. — Нема ні Оксани, ні козаків, ні волів, ні коней! — викрикувала одна за другою. — Залишилися тільки свині й собаки та Опанас, мов околіт звязаний під брамою.

Дівчата презентували вартівника Опанаса, що теж стояв мов задеревілий, не міг видушити з себе ні слова й тільки кліпав очима.

Пан Станислав, людина військова й досвідчена, пробував опанувати загальну метушню, опанувавши вже власне збентеження.

Ідучи сюди — витати приятеля з далекої дороги, пан полковник не сподівався попасти на таку халепу, але й не бачив причини до одчаю.

— „Годіє мігі, крас тібі" — розумував собі в дусі. — Сьогодні пан Чаплинський пограбував пана Хмельницького, а завтра пан Хмельницький кликне своїх „семенів", збере шляхотську братію та з навязкою відбере підстарості коні й воли, горшки й риштунки. Така вже в шляхти поведенція, що коли не можна „правим", то не шкодить „лівим": коли не можна силою, то підступом, мовляв — негоноровo, але здорово. Тількиб сотниченко вилизався зо свого ґудза, а там уже побалакаємо з паном Чаплинським...

— Пане Мартине! — промовив нарешті пан полковник.— Ви тут накажіть, що треба, й приходьте до світлиці. Требаж нам щось подумати, а то пан сотник хутора відречеться.

В світлиці застав пан Станислав Ахмета, що, припадаючи біля Михайлика, термосив і плачучи благав, щоб він промовив до нього хоч слово. Побачивши полковника в дверях, Ахмет зірвався й поклонився йому в пояс.

— Доброго ранку пану полковникові, добродісві, — продеклямував крізь сльози, наче вивчену лекцію й не ждучи відповіди, знову припав до Михайлика.

— Здоров був, юначе! — відповів пан Станислав і підійшов до Михайлика.

— Хто йому то зробив? — заридав Ахмет.

— Лихі люди напали вночі на хутір.

— А я спав іне чув.

— Добре, що спав, а то й тобі було би попало.

— Не попалоб! Їм попало би! Лихим людям попало би. Я не дав би Михайлика! Не дав би рушити!

Татарчук говорив це крізь сльози, але очі в нього іскрилися; можна було йняти йому віри, що колиб він не спав, то погриз би напасника своїми білими зубами, що ними тепер скреготів з безсилої люти й безмежного співчуття для безпритомного приятеля.

— Йому це пройде? — запитав по хвилині.

— Пройде, напевне пройде — відповів пан Станислав дарма, що широко розкриті, безпритомні очі й до жару розпалене чоло хлопчини не ворожили нічого доброго.

За хвилину ввійшов до світлиці пан Мартин, а за ним, мов тінь, всунулася Маряна.

Побачивши Михайлика, скрикнула й майже не обімлівши, приклякла біля нього.

— Ой, лишенько! А це що з дитиною? Убили нехристи? Вбили?

— Не вбили, не вбили... — заспокоював пан Станислав — дасть Бог вилижеться й сам відомстить!

— Вилижеться? — процідила Маряна крізь зуби.

— Треба перенести Михайлика до його кімнати й холодити йому голову — зарядив пан Мартин.

Маряна насилу встала. Ахмет підняв з землі килим і усі четверо, пересунувши Михайлика з лави на килим, винесли його обережно з світлиці.

(Дальше буде).



АГЕНТИ ҐЕШТАПА ЗБИРАЮТЬ ЖИДІВ ПО ВУЛИЦЯХ ВАРШАВИ Й ВЕДУТЬ НА ДОПИТ.

НА РІЖНІ ТЕМИ

ВИРІШЕНА СПРАВА.

У четвер, 4. квітня, принесли газети дві вістки: перше, Рейно, французький премієр, говорив на радіо, що війну виграє Англія й Франція. Друга: Ґерінґ, німецкий міністер авіяції, в своїй промові до німецької молоді заповідав, що Німеччина незадовго завдасть Англії й Франції смертельний удар на західньому фронті.

Рішивши в цей спосіб авторитетно справу кінця війни, можемо тепер братися до вирішення повоєнних проблем.

НЕ ВАЖНЕ.

Доносять з Парижу, що американський амбасадор до Англії, Джозеф Кенеді, відбув у Парижі конференцію з Биделом, американським амбасадором до Польщі, і вернувся до Лондону.

Розпитуючим газетярам сказав, що конференція з політичного боку не важна.

Певно: як не бачив якогось польского дипльомата.

НІЩО ЦІКАВЕ.

Спеціяльна каблєграма з Москви до „Ню Йорк Таймсу" доносить про засідання „совету національностей".

Подає про збільшення російського буджету й додає: „Дебати не показали нічого цікавого".

Певно, кореспондент бачив, як депутати позіхали.

ЯК МОЖНА ВИГРАТИ?

Американський історик Биґелов, приятель бувшого німецького цісаря Вільгельма Другого, вернувшися з відвідин у цісаря, говорив американським газетярам, що війну виграє зовсім певно Німеччина.

Докази? А ось: перше, Німеччина це справжня диктатура. Друге, Англія талапається в політиці. Третє, Францією керує уряд, що має лиш один голос більшости.

Ну, і забув додати: четверте, перемоги Німеччині бажає проф. Биґелов. Це найбільше рішає нині про питання, хто виграє війну.

ТЕЖ ЗАПИТ.

Амос Піншов, відомий американський політик і публіцист, домагається, щоби президент Рузвелт відповів публично на питання: чи хоче він завести Америку у війну?

Уже само поставлення такого питання виглядає на те питання, що хтось там поставив судді: „Пане суддя, чи ви вже перестали брати хабарі?"

ЗАВДАЛИ ЗАДАЧУ.

Кажуть німецькі газети про революції німецкого уряду, що, мовляв, американські амбасадори в Европі робили інтриґи за війну проти Німеччини: Тепер американські дипльомати мусять доказати одно з двох: або що польскі документи фальшовані, або що польскі дипльомати говорили в своїх рапортах неправду.

А чи не мав би німецький уряд давати якісь докази?

НЕМА ЗМІН.

Вернувся мадярський премієр з Італії й заявив мадярським газетам, що мадярсько-італійські відносини далі приязні без зміни.

Це певно значить, що Італія ще не добилася торгу з Москвою.

ЧЕРЕЗ СОЮЗНИКА.

Нарікає Німеччина на Румунію, що Румунія дає Німеччині обіцянки продати їй збіжжя, але не дає збіжжя.

Румунія каже, що вона не має збіжжя на продаж, бо вона не може випродукувати стільки, щоб стало на вивіз, бо велике число здібних до праці селян знаходиться тепер в армії.

Цим Румунія показала на Росію, союзницю Німеччини: мовляв, держи свого союзника в заперті, будеш мати хліб.

ТВОРИ, ВВЕЗЕНІ БЕЗ ОПЛАТИ МИТА

Департамент національних доходів подав до відома, що канадійці, які вернулися зо Злучених Держав, або з Европи, привезли з собою в 1939 році товарів вартости 9,484,042 долярів. На основі угоди зо Злученими Державами канадійці підчас гостини в Злучених Державах можуть купити і привезти з собою без оплати мита товарів вартости до сто долярів.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ДІТРОЙТ, МІШ.

Свято Басарабової.

Дня 18 лютого ц. р. влаштовано в нас заходами двох відділів У. З. Хреста — 34 з Гемтремк і 14 з Дітройту — свято в честь Ольги Басараб. Члениці згаданих відділів взяли участь у своїх одностроях і походом зайшли до укр. кат. церкви, де о. д-р Тиханський відправив панахиду за бл. п. Басарабову, як теж за всіх тих українських героїв, що впали в боротьбі з окупантами за волю України. Підчас панахиди біля символічної могили стояли в одностроях члениці з прапорами. Дві маленькі дівчата в українських одностроях принесли вінок і поклали на домовину.

По відправі о. д-р Тиханський виголосив палку патріотичну проповідь і сказав, що кожна свідома жінка повинна старатися причинитись чимнебудь для загального добра свого народу і йти слідами, якими йшла наша геройка Ольга Басараб. По панахиді члениці знов походом удались до Демократичного Дому, де відбувся концерт.

На сцені, украшеній прапорами, пальмами і жовто-блакитними лентами, стояв портрет геройки. Той портрет спеціяльно замовив для цеї цілі 34 відділ УЗХ. Свято відкрила вступним словом пані Ю. Костюк, голова відділу 34 УЗХ. Програму перепроваджувала пані А. Зола. Першою точкою був виступ хору ім. Котляревського з Гемтремку, під управою проф. Л. Нахвостача. Хор відспівав такі пісні: „Боже, послухай благання", „Крилець", і „Засяло сонце золоте". Приявні нагородили пісні рясними оплесками, так, що хор був змушений деякі пісні ще раз повторити. Панна М. Костюк виголосила з дійсним чуттям декламацію „Над могилою Ольги Басараб". Панна Ярина Кривіцька своїм милим голосом відспівала „Стоїть гора високая", при пiяновім супроводі Евгенії Бугай. Далі була поважна декламація Гані Будар, „Погасла Зоря".

В другій частині концерту пані Степанія Федик виголосила старанно опрацьований реферат. Молоденька солістка Т. Шандяк відспівала при пiяновім супроводі М. Гук пісню „Чорна ріля". Олеся Рихлівська відспівала своїм милим сопрановим голосом „Прийди весно" і „Трембіто". Пані А. Зола попросила приявних про вільні датки на народню ціль. Збірка принесла $24, які призначено на збігців і вислано через центральну управу ОДВУ на призначену ціль. Збіркою занялись пані А. Левкут і пані М. Джумага. Кінцеве слово виголосила пані Курилова. Свято закінчено відспіванням „Ще не вмерла Україна". Хоч того дня була погана погода, проте прийшло на свято поважне число людей.

М. Старжинська.

—o—

БОСТОН, МАСС.

Свято Шевченка.

Дня 10 березня ц. р. в нашій громаді відбулося свято Батька Тараса. По Службі Божій о. В. Каськів відправив жалібну панахиду за упокій душі поета та при тім сказав коротку проповідь про любов Тараса Шевченка до української церкви.

Пополудні відбувся святочний концерт у церковній салі, яка була наповнена вірними синами України. Вступне слово, яке припало всім до серця, виголосив наш парох о. В. Каськів. Всі повстали з місць і віддали поклін тіням Т. Шевченка. Далі виступив церковний хор, що складається майже вцілости з нашої молоді, і під проводом свого пароха-вчителя, о. Каськова, відспівав думу та пісні до слів Шевченка. Спів хору випав знаменито.

Святочну промову виголосив гром. Н. Давискиба. Промова схоплювала ціле страждальне життя Шевченка, його молодечі кюіпацькі літа, його каторгу, його смерть. Та понадусе представляла його боротьбу за національні права українського народу й вкінці його смерть. Поховали Шевченка над Дніпром, там, де він собі цього бажав. Але ми ще не сповнили його заповіту і мусимо далі боротися за ті ідеали, за які боровся Шевченко, аж до повної перемоги, говорив бесідник.

Деклямацію — „Думу про Україну", виголосила пані М. Берестецька, голова сестрицтва. Панна С. Давискиба відіграла на піяні дві думи зо словами Шевченка. Другу частину концерту виповнила шкільна дітвора з української школи, яку провадить наш о. Каськів. Поява малої дітвори, яка так гарно щебетала по українськи, викликала дуже миле враження. Серед тої дітвори 5-літний Володимир Давискиба виголосив деклямацію „О, Україно!", яка так припала всім до вподоби, що приявні нагородили його бурею оплесків.

Третю частину програми знов виповнив молодечий хор. Він відспівав: „Ой, зіронько", „Гандзю", „Стелися, барвінку низенько" та інші. Пісні були виконані бездоганно і радісно було дивитися, що ми маємо стільки української молоді, яка продовжує плекання тих культурних цінностей, які ми, старі еміґранти, привезли сюди з рідних земель.

Накінець забрав іще слово о. Каськів і, подякувавши приявним за участь, сказав, що народньої праці не можна закінчувати лише на концертах і промовах. Треба далі працювати на кожній ділянці над визволенням наших братів з неволі.

С. Давискиба.

—o—

ВУНСОКЕТ, Р. АЙ.

Свято Ольги Басараб.

Як кожного року, так і цього заходами відділу 29 Союзу Українок Америки відбулося в нас 3 березня в парохіяльній салі при Герис евені свято в честь Ольги з Левицьких Басараб. Свято почалось панахидою, яку відправив о. Д. Лещишин у православній церкві св. Михаїла. До панахиди станула сестрицтво і члени С. У. зо світлом у руках. Всі разом піднесли щиру молитву за душу бл. п. О. Басараб, що згинула геройською смертю за національний ідеал. Підчас панахиди зібрано на визвольну акцію $7.30.

В год. 3:30 попол. відбулась дальша програма свята, получена з виставою. На сцені був виставлений портрет О. Басараб, прибраний вишивками. Свято відкрила предсідниця С.К., пані Р. Вецал, і прочитала прораму свята. Вступне слово виголосила заст. предс. Марія Липська, котра в коротких словах висказала ті муки, які перенесла Ольга Басараб за свій нарід та як умерла в польській тюрмі. На зазив бесідниці всі повставали з місць і віддали поклін мучениці. Потім пані Розалія Борис виголосила головний реферат про життя Ольги Басараб і про її діяльність. Далі була театральна вистава „Київ наш". Це історична драма з боїв українських військ з большевиками, яка дуже добре надавалась до хвилі. У виставі брали участь: М. Проборівський, О. Косюк, Я. Гук, В. Тешер, Е. Самборський, Д. Сарахман, І. Чагарин, К. Корніцький, М. Яцишин. Режисерував Ігнатій Тепер. Вистава випала дуже гарно, хоч більшість аматорів це молоді, роджені тут хлопці. Вони завдали собі настільки труду, щоб добре вивчити українські ролі і їх як слід передати. На закінчення того свята відспівано український національний гимн. З того свята засилаємо через Обєднання $10 на визвольну акцію.

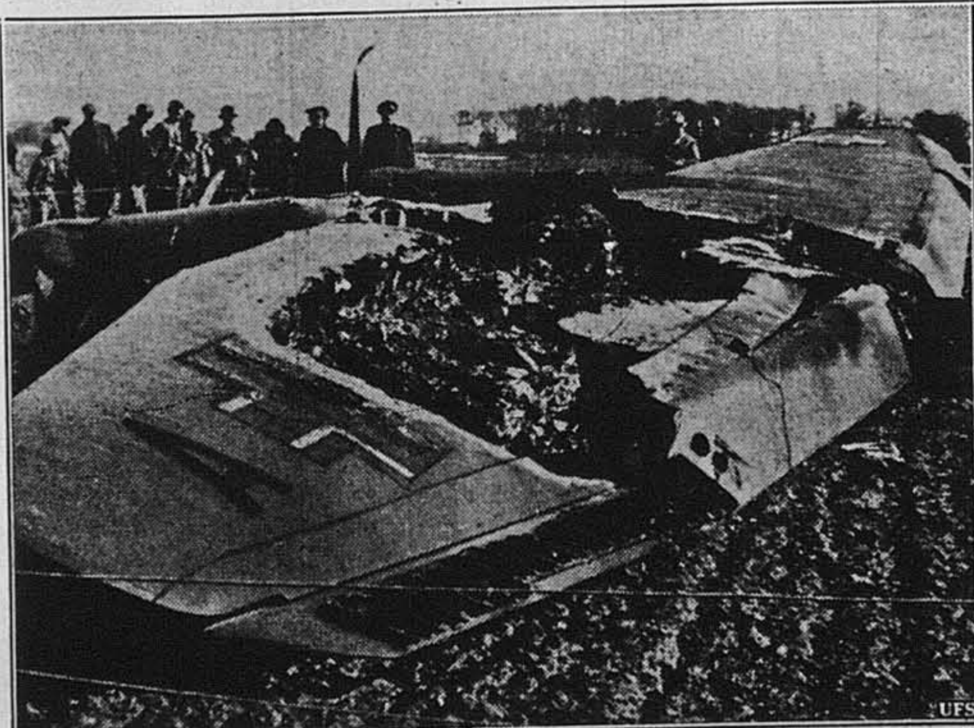
Те саме товариство, місцевий відділ Союзу Українок, мало 17 березня ц. р. річні збори, на яких спомянуто щирими словами бл. п. Софію Русову, предсідницю всесвітнього Союзу Українок. Не стало між нами тої тихої і щирої української робітниці, яка не рвалася за славою, тільки робила ту роботу, якої найбільше було в дану хвилю потрібно. Повстанням з місць і хвилевою мовчанкою віддано поклін Покійній, а також ухвалено, замісць вінка вислати з каси $10 на українських діточок у гімназії в Моджанах, якими за життя піклувалась бл. п. Софія Русова. Обі суми вислано через Обєднання.

Уряд 29 від. С. У.



ВЕСНА ПРИХОДИТЬ.

Леди на розлитій ріці Монгоп у північній частині стейту Ню Йорк розбивають підпори мосту коло Монтисело.



РУМОВИЩА ЛІТАКА.

Залога цього німецького літака підпалила його, коли побачила, що їй не вдасться осісти на німецькій землі. Він упав на острові Лолянд, коло Данії. Летунів не можна було знайти. Догадуються, що вони веліли втекти морем на гумових човнах, що їх тепер мають на німецьких літаках.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

І. Л., Шікаго, Ілл. — Коли це було поміщене в часописі „Наш Стяг", то туди треба висилати Ваше вияснення, чи домагання.

М. С., Гемтремк, Міш. — Уже пішло до друку.

М. П., Гартфорд, Конн. — Подавати треба так, як приписано. Можете подати наприклад як місце уродження: Галичина. Можете зазначити, що це Західня Україна. За мову, якою говорите, чи якою говорили змалку, не питають кожного. Це згідне з цензусовими приписами.

КАНАДІЙСЬКІ РОБІТНИЧІ ЮНІЇ

У Канаді під цю пору занятих є в ріжних ділянках праці коло 2,000,0000 робітників, яких можнаб зорганізувати в юнії, а з яких навіть одна пятина до ніякої робітничої юнії не належить.

На початку попередньої війни, цебто в 1914 р., належали загалом до канадійських робітничих юній 166,000 членів і членок. У перших 3 роках це число значно зменшилося. Причиною того зменшення членів була назадницька управа юній, яка цілком не дбала про те, щоб юнії зробити оруддям оборони робітничих інтересів. Доперва у 2 останніх роках світової війни юнії почали зростати в число членів, а в часі генерального страйку робітників у Вінніпегу в травні і червні 1919 р. число членів юній дійшло було до 378,047. Тоді то на чолі робітничого руху у Вінніпегу, що ставсь осередком організації робітників у Канаді, стояли такі дійсні людові трибуни, як пок. посол Диксон, живучий іще посол Вудсворт, Айвенс, Квін і інші. Вони були провідниками відомої тоді бойової організації юнійної, званої О. Б. Ю. (Вон Биг Юніон), котра взяла собі за ціль зорганізувати всіх робітників до спільної юнії, подібної до тої, яку в 1937 р. наміряли створити в Канаді промислові юнії (С. І. О.). Одначе судові кари, які впали на провідників Одної Великої Юнії і реакційні ветерани світової війни, що почали страшенно переслідувати юнійний рух і чужинців, спричинили, що в перших роках по світовій війні і по 1919 році членство канадійських юній почало знову маліти. Деякі юнії в тім часі почали розкладатись і підпали дегенерації, ставши кампанійними юніями, і подалися перед назадництвом. Доперва агітація промислової юнії в 1937 р. мала ті наслідки, що число членів юній знову зросло в Канаді менше - більше до того числа, як у 1919 році. На підставі звітів федерального департаменту праці в 1938 р., членство в канадійських юніях зросло до 385,039.

Найсильнішою юнійною організацією в Канаді є оснований у 1873 р. канадійський Конгрес Фахових Союзів (Трайдс & Лейбор Конгрес), що має 160,378 членів. З черги йде промислова юнія (С. І. О.) з 65,000 членів. Третьою щодо числа є Католицька Федерація Праці, що числить 50,000 членів. Так званий Всеканадійський Конгрес Праці числить 22,000 членів. Т. зв. Канадійська Федерація Праці, до якої належать ті, що покинули Всеканадійський Конгрес Праці, каже, що має 51,000 членів, одначе цьому ніхто не вірить.

На початку теперішньої війни в деяких юніях проявилося шкідливе змагання, яке полягає на тім, що почато виганяти відданих більше робітничій справі керманичів юній і робітників юнійних. Ця практика, якщо буде дальше тревати, може довести знову до упадку членства в юніях. Від управи юній і як вони будуть боронити робітничої справи і самих робітників, буде залежати, чи до канадійських юній вступлять робітники всіх фахів. Також збільшення членів юній буде залежати від того, чи робітники знайдуть у них охорону проти дорожні, визиску, спекуляції і довгих годин праці, тощо, коли повстануть у Канаді нові міліонери внаслідок величезних замовлень і воєнних зисків.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДЯКУЄ ЗА ВИДАННЯ КНИЖКИ.

Хвальна Редакціє „Свободи".

Почуваюсь до милого обовязку зложити Вам щиру подяку за видання книжки для нас, українських жінок. Книжка „Шевченко й жінка" це така, про яку я мріяла, коли читала фейлетон у „Свободі". Я ждала нетерпеливо кожного числа. А тепер маємо це в книжці. Тепер треба нашому жіноцтву подбати, щоб вона не припадала порохом. А щоби було так, щоб вона дійшла до наших жінок, сама замовляю отсим 15 книжечок для розпродажу.

Остаюся з належною пошаною

К. Качмарова, Сейнт Пол, Мінн.

При війську.

Військовий священик завважив, що на богослуження прийшло дуже багато вояків. Вдоволений запитав одного вояка, чому так багато їх прийшло в церкву.

— Бо капітан заявив, що котрий не піде на богослуження, той мусітиме копати рови.

СТРАХ ПЕРЕД БОМБОЮ

У ґардеробі на Юніон Стейшен у Шікаґу зачула служба тикання годинника, що походило з одного пакунка. Клунок мав напис: „Експресменів просимо не відкривати цього пакунка. „Експресмени злякалися; вони були певні, що в середині пакунка є певно бомба з годинником. Покликано поліцію, а ця вислала експертів до бомб. Ці вкинули пакунок до бочки з водою, а потім уважно розвинули папір. В середині було радіо.

СМЕРТЬ ПРИ ЧИЩЕННІ ПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ

Гай Рендел, 17-літній син посадника містечка Вачонґу, Ню Джерзі, пострілив себе припадково на смерть підчас чищення рушниці.

Розслід переконав поліцію, що хлопчина видно не знав, що рушниця була набита.

ДОМІНІЯ БЕРЕ БІЛЬШЕ З МИТА Й АКЦИЗИ

Департамент національних доходів подає звідомлення, що з мита й акцизи зібрано в лютім 26,770,426 долярів, а це є 6,982,474 доляри більше, ніж у лютім 1939 року.

Доходового податку зібрано в лютім 4,040,789 долярів, а це є 703,475 долярів більше, ніж у лютім попереднього року.

88-ЛІТНІЙ ЧОЛОВІК ВІДСВЯТКУВАВ СВОЇ 21-ШІ УРОДИНИ

В місцевості Пензанс у повіті Корнвал в Англії відсвяткував 29 лютого свої 21-ші уродини 88-літній чоловік на імя Фредерик. Оцей Фредерик ще коли був молодим, зобовязався бути на службі, поки не відсвяткує своїх 21-ших уродин. Він вродився 29 лютого 1852 р. А що лютий має 29 днів тільки що 4 роки, і сотний рік 1900 р., не вважається переступним, то мав Фредерик саме тепер тільки 21-ші уродини. І аж тепер може Фредерик оженитися, хоч заручився ще 1873 р.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ



В четвер, 4. квітня, померла в Джерзі Ситі у 51. році життя

ЕМІЛІЯ МАКОВСЬКА.

Родилася на Лемківщині.

Полишила мужа Станіслава й діти: Анну, Олену й Петра.

Похорон відбудеться у вівторок, 9. квітня, в 9. год. рано з похоронного заведення І. Ковальчука, 79 Сусекс улиця, до церкви св. Петра і Павла, при Ґрін і Сусекс ул., а потім на цвинтар Голі Крос, в Арлінгтон, Н. Дж.

В. І. П.



У понеділок, 25. березня 1940 року помер у Картерет, Н. Дж., по короткій недузі у Perth Amboy General Hospital член Тов. Запорозька Січ, від. 342. У. Н. С., в Картерет, Н. Дж.

НИКОЛА МАЧУЗЯК.

Походив зо села Гузенці, повіт Сянік, Галичина. Вступив до У. Н. Союзу в 1912. р., до від. 155. в Перт Ембою, звідки перейшов з переступним листом в 1919. р. до Тов. Запорозька Січ, від. 342. У. Н. Союзу в Картерет, Н. Дж.

Похорон відбувся в четвер, 28. березня, в год. 9. рано. В похороні взяли участь Тов. Запорозька Січ з урядом, так само родина з Перт Ембою і рідні сестри з Ню Йорку і родина з дальших сторін.

Бл. п. Никола Мачузяк прожив 51 літ. Полишив жінку Антонію і доньку Марію і дві сестри.

Нехай буде земля Йому пером!

Ів. Маркович, секр.

НАЙДУТЬ ПОСАДУ

Українська парохія в Савт Плейнфілд, Н. Дж., потребує здібного ДИРИГЕНТА хору, що згодивбися працювати в фабриці дуже легких робіт. Праця запевнена тільки для молодих. Голоситись:

MICHAEL DUBAS,
316 Prescott Place, Plainfield, N. J.

ПОШУКУВАННЯ ОСІБ

Пошукую знаючихся на ПОДВИГАННЮ. Хто прибуде до мене фамілійного з порятунком, буде мати добре заплачене. 80-2

ЯКИМ МІКОЛЮК,
248 East 3rd St., Apt. 19,
NEW YORK, N. Y.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

НА ПРОДАЖ гросерня і делікатесен в українській дільниці. Добрий, вироблений інтерес. Добра нагода. Голоситися до: 79-3

J. TANSKI
17 ST. MARK'S PLACE, N. Y. C.

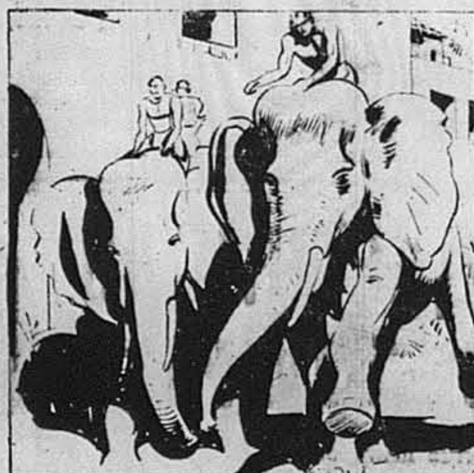


ВБИВСТВО ЗА ЗАПЛАТУ.

Три бруклинські ґенґстери, котрих прокураторія обвинувачує як убивників за гроші. Зліва направо: Гарі Стравс, Майоне й Френк Абададндо. Кожний з них має ще ріжні прізвища.

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ

(133)



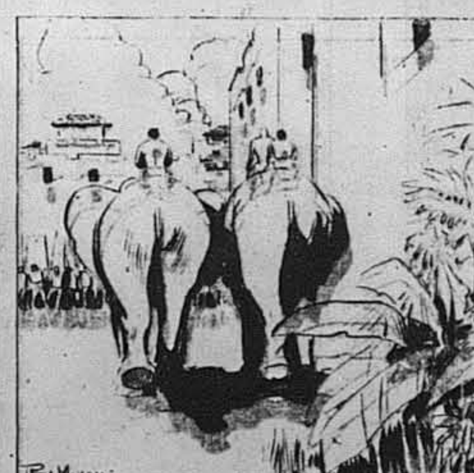
Тарзан заохочував Чорного Малока і його товаришку Халю до такого бігу, на який було їх лише стати. Бо за ними тепер пустились торські вояки зо списами. Слони справді бігли так скоро, як могли. „Де ми властиво тепер ідемо?" — запитав Пері Тарзана. „Ідемо до слонових стаєн, де ми моглиб на хвилю заховатись".



„Ці жовті чорти так скоро бігають, немов зайці. Вони на довго не оставлять нас у спокою. Може краще буде, коли ми візьмемо приступом палату, вирвемо з рук Аґті Дженету і тоді пустимось за місто, на отверте поле. Це наша остання нагода", говорив Пері. „Ми ще не готові до втечі", відповів Тарзан.



„Не готові? До лиха! Мені те місто зовсім осточортіло і я не хотів би далі в нім залишатись", почав знов Пері. „Не про те йде", знов заговорив Тарзан. „Я обіцяв вязням у копальні жемчугів, що без них сам не піду на волю. Треба їх увільнити". „Мудро говорить Тарзан", похвалив Калюк. „Вязні станутъ нашими вояками".



Та хоч Тарзан робив далекойдучі пляни, то тепер здавалося, що зараз це все покінчиться. Бо „жовті чорти", як звав їх Пері, справді перемагали слонів і чимраз ближче до них підходили. Втім сталося щось іще гірше. Пері закликав: „Дивіть!" Перед ними, куди вони втікали, станув сильний відділ узброєних торців.